

9 noyabr / 2019

“Din insanlığa mane olan fəlakətdir”

Murad Köhnəqala: “Söhbət təkəcə islamdan yox, ümumən, kökündə “allah” ideyası olan bütün dinlərdən gedir”

(Əvvəli səh.5)

- Deyirlər ki, ədəbi tənqidçilərimiz nepotizmə yol verirlər. Doğru yanaşmadır mı?

- Qohumbazlıq, yerlibazlıq kimi ənənələr bizdə hər sahədə geniş yayılıb. O cümlədən ədəbiyyatımız da belə alağ otları ilə dolub-daşır. Amma obyektiv tənqidçilər də var, Əsəd Cahangir, Rüstəm Kamal, Vaqif Yusifli, gənclərdən Müşfiq Şükürlü, Şəlalə Göytürk kimi.

- Eynəksiz görünən bir problem də odur ki, kitab evləri, kitab satış mərkəzləri, kitabxanalarla bağlı da vəziyyət arzuolunan deyil. Sizcə, kitabə, oxu mədəniyyətinə olan itmiş marağı geri qaytarmaq üçün hansı addımlar atılmalıdır?

- Kitab dayanacaqlarının olması çox yaxşı halıdır, müsbət addımdır. Amma təkəcə bununla xalqı kitabə qaytarmaq mümkün deyil. Millətə kitab oxutdurmaq üçün kitabların fantastik qiymətlərini aşağı endirmək lazımdır. Bundan ötrü isə bayaq dediyim kimi nəşriyyatların üzərinə qoyulan ağır vergiləri maksimum azaltmaq və ya tamamilə götürmək gərəkdi. Kitab ucuz olsa, oxuyanların sayı artacaq. İkinci əsas məsələ isə televiziyalarda kitab təbliğatının aparılmasıdır. Bir müddət əvvəl dostumuz, maarifçi telejurnalist Elçin Əlibəyli, müəllifi və aparıcısı olduğu “El bizim, sirr bizim” programında kitab təbliğatı ilə bağlı xeyli iş görmüşdü.

- İndiki gənc şair və ədiblərimizə arxalanaraq, “ədəbiyyatımız var” deyə bilərikmi?

- İstedadlı gənclərimiz çoxdu, bəzilərinin çox ciddi ədəbi potensialı var. Amma heyif ki, yersiz ağlaşmaya, dərdə-vərəmə meyillənirlər. Real həyatdan uzaqlaşib, simvolizm, pessimizm bataqlığında boğulurlar. Əlbəttə, bu, təkəcə onların günahı deyil. Özlərindən əvvəlki məktəblərin və dahi kimi qələmə verilən mərsiyəxan şairlərin, o cümlədən rəngarəng mühlitin, qaynar proseslərin olmadığı şəraitsizliyin də bu işlərdə rolu böyükdü. Amma yaradıcı gənc özü-özünü bu böhrandan çıxarmalıdır. İntellektini yüksəltməli, rus, ingilis dilini öyrənib dünyanı səyahətə can atmalıdı, çoxlu hadisə görməli, başına oyunlar gəlməli, həyat uğrunda mübarizələrdən sağ çıxmali, sevgi, xoşbəxtlik, dram, faciə kimi həyat fenomenlərini öz tələyində yaşamalımıdır. Bunlarsız ədəbiyyat yaratmaq mümkün deyil.

Söhbətləşdi: Ayyət Əhməd